

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
Legii nr. 286/2009 privind Codul penal**

Analizând **propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal** (b7/30.01.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/565/03.02.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D46/03.02.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul incriminării faptelor prevăzute la art. 331 alin. (2) - prezența la serviciu sub influența alcoolului ori a altor substanțe - și 336 alin. (2) - 336 - conducerea unui vehicul sub influența unor substanțe psihoactive - în toate situațiile în care fapta este săvârșită de o persoană care „are în sânge droguri sau alte substanțe cu efecte psihoactive”.

Totodată, prin proiect se preconizează și agravarea pedepsei pentru infracțiunea prevăzută la art. 336 alin. (2) din Codul penal.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea

dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Așa cum se menționează și în Expunerea de motive, prin Decizia nr. 25/2025, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală - a stabilit că *„În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal, pentru realizarea condiției esențiale atașată elementului material al laturii obiective, aceea ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive, este necesar să se constate atât prezența în probele biologice a substanței psihoactive, cât și aptitudinea acesteia de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei.”*

Fără a ne pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate prin proiect, apreciem că modalitatea de incriminare a faptei de a conduce un vehicul după consumul unei substanțe psihoactive ar trebui realizată după analiza tuturor opiniilor exprimate de specialiștii în domeniile relevante pentru această situație.

În acest sens, menționăm că în doctrina de drept penal¹, s-a precizat că soluția potrivit căreia fapta va reprezenta infracțiune ori de câte ori rezultatul analizelor va indica prezența substanțelor psihoactive *„se degajă și din Decizia CCR nr. 138 din 14 martie 2017 (anterior citată), prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate cu privire la art. 336 alin. (2) C. pen. În conținutul deciziei, solid motivată, se arată printre altele că: «având în vedere sfera largă a produselor susceptibile a avea efecte psihoactive, așa cum reiese aceasta din legislația specială mai sus menționată, legiuitorul nu poate prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive ca și cerință esențială cu privire la elementul material al infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, infracțiune*

---

¹ Prof. Univ. Dr. Valerian Cioclei „Sensul expresiei „persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive”, în Analele Universității din București - Seria Drept - Forum juridic nr. 1/2024

(<https://drept.unibuc.ro/documente/2024/AUBD/1,%202024,%202019.%20Valerian%20Cioclei%20-%20Sensul%20expresiei%20%e2%80%9epersoana%20aflata%20sub%20influenta%20unor%20substante%20psihoactive%e2%80%9d-final.pdf>).

reglementată de art. 336 alin. (2) C.pen. Așa fiind, legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive (...)» (C.C.R., Decizia nr. 138 din 14 martie 2017 (par. 21)). Fiind din nou sesizată cu aceeași excepție, instanța de contencios constituțional a menținut soluția de respingere printr-o nouă decizie arătând că: «(...) nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe (...)» (C.C.R., Decizia nr. 101 din 28 februarie 2019 (par. 28))”.

Totodată, se subliniază că soluția potrivit căreia incriminarea să depindă de afectarea capacității de a conduce „ar însemna, pur și simplu, ca existența infracțiunii să depindă de «părerea» unor experți. Or, nu este admisibil ca incriminarea unei fapte să depindă de o expertiză. Și o astfel de abordare, ar reprezenta o încălcare flagrantă a principiului legalității. Legea penală este cea care prevede faptele care reprezintă infracțiuni, nu o expertiză, fie ea și medico-legală. În plus, tipicitatea infracțiunii trebuie stabilită de către magistrat.”.

În plus, se precizează că „soluția «măsurării» capacității de a conduce ar deschide cutia Pandorei și în legătură cu art. 336 alin. (1). Nu ar fi exclus ca printr-o expertiză medico-legală să se constate că o persoană, cu o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge, nu are capacitatea de a conduce diminuată. În realitate, orice «verdict» medico-legal în această privință va fi relativ. Or, incriminarea nu poate depinde de elemente relative. De la Beccaria încoace, cetățeanul trebuie să știe foarte clar, înainte de a avea o conduită, dacă aceasta este permisă ori este interzisă, de legea penală. Înaintea pedepsei trebuie să existe avertismentul. Or, astfel cum este formulat, textul de lege în discuție transmite un avertisment foarte clar: «dacă vrei să consumi nu conduci; dacă vrei să conduci nu consumi»”.

Pe de altă parte, precizăm că, după primirea spre avizare a prezentului proiect, Consiliului Legislativ i-au fost transmise o serie de puncte de vedere formulate de către Societatea de Medicină Legală din România, precum și de către Asociația Română de Psihiatrie și Psihoterapie.

În punctul de vedere al Societății de Medicină Legală din România se subliniază că „evaluarea adecvată (respectând legile biologicului și fiziologiei umane, predictibile și cunoscute) a complexului de factori mai sus enunțați, raportată la translatarea către prevederile legale în vigoare și solicitările explicite ale organelor

judiciare, se face în baza unei metodologii expertale, legiferată/standardizată, unitară, care reglementează procedura dispunerii și efectuării expertizelor medico-legale. Acestea sunt în măsură de a oferi, oportun și prompt, evaluări particularizate fiecărui caz individual (reflectând unicitatea ființei umane), reflectând pe baze științifice realitatea de moment, unică și nerepetitivă.”.

*Având în vedere aceste aspecte, precum și concluziile webinarului cu tema *Expertiza medico-legală de stabilire a stării de influență în urma consumului de substanțe psihoactive*, organizat de SMLR în data de 30.01.2025, s-a concluzionat că „SMLR a luat act de noile propuneri de modificare a legislației și exprimă reticența față de potențiala lor eficiență judiciară, având în vedere modalitatea abruptă în care eventuala lor implementare ar abdica de la principiile fundamentale ale biologiei/farmacologiei/toxicologiei. Textul de lege propus va conduce, de ex., la translarea apriorică a unor constatări anodine (detectii de laborator a unor substanțe psihoactive, lipsite de relevanță toxicologică sau clinică) către o, prezumată implicit, prezență a unor efecte psihoactive cert manifeste și incapacitante, eludând (în absența evaluării expertale complexe) posibilitatea analizei discriminative a condițiilor și circumstanțelor care pot influența stabilirea responsabilității/imputabilității/vinovăției de către organele judiciare în drept, De asemenea, prevederile nu asigură predicibilitate adecvată - ce ar trebui să caracterizeze orice prevedere juridică - pentru pacienții care urmează tratamente medicamentoase și care respectă indicațiile medicale (încetarea efectului clinic nefiind concomitentă epurării complete din organism a medicamentului, aspect demonstrabil doar prin analize toxicologice cantitative complete și evaluări în acord cu cele de mai sus).”.*

În punctul de vedere transmis de Asociația Română de Psihiatrie și Psihoterapie (ARPP) se consideră că „pedepsirea extremă a șoferilor pozitivi la substanțe psihoactive legale poate duce la stigmatizarea pacienților care au nevoie de tratamente psihotrope și care nu reprezintă un pericol real pentru siguranța rutieră. O astfel de politică ar putea încuraja abandonarea tratamentelor de către pacienții noștri din teama de a nu isca sancțiuni penale, ceea ce ar putea duce la agravarea condițiilor de sănătate mintală și abia atunci ar augmenta nesiguranța publică.”.

Totodată, se face distincția între substanțele psihoactive ilegale și cele legale, și se susține că, *„în loc de o abordare pur calitativă a consumului de substanțe psihoactive, care poate include un risc de penalizare a persoanelor care urmează tratamente legale, (...) ar trebui să se introducă teste cantitative cu praguri bine stabilite, asemănătoare cu alcoolemia și în consonanță cu practica europeană și internațională. Aceste praguri ar putea reflecta o balanță între siguranța rutieră și protejarea drepturilor pacienților, De exemplu, se poate stabili un prag de concentrație al substanței în sânge care să nu fie asociat cu efecte cognitive sau motorii semnificative și care să fie tolerat în cazul persoanelor care urmează tratamente recomandate de medic, în doze terapeutice.”*.

În plus, se realizează o trecere în revistă a reglementărilor relevante din legislația unor state europene - Germania, Olanda, Franța și Marea Britanie.

Se concluzionează că *„este esențial ca legislația să fie echilibrată și să prevadă măsuri clare, diferențiate pentru substanțele psihoactive legale și cele ilegale, evitând astfel criminalizarea și pedepsirea penală a celor care nu reprezintă un pericol social real, dar care urmează tratamente necesare, argumentate și prescrise medical pentru afecțiuni psihice”*, opinându-se pentru introducerea de *„praguri cantitative similare cu cele ale alcoolemiei”*, care ar putea reprezenta *„o soluție justă și mai precisă pentru a asigura atât siguranța rutieră, cât și protejarea drepturilor pacienților.”*.

5. La forma propusă prin proiect, precizăm că, la **partea introductivă a articolului unic**, expresia „se modifică și va avea următorul cuprins:” trebuie înlocuită cu sintagma „se modifică după cum urmează:”.

6. La **părțile dispozitive ale pct. 1 - 3**, întrucât toate intervențiile legislative vizează modificarea unor elemente structurale, expresia „se modifică și” trebuie eliminată.

Precizăm însă că, pentru rigoare normativă, **partea dispozitivă a pct. 2** trebuie reformulată, astfel:

„2. Denumirea marginală a articolului 336 va avea următorul cuprins:”.

7. La norma propusă la **pct. 1** pentru **art. 331 alin. (2)**, semnalăm că utilizarea expresiei „droguri sau alte substanțe cu efecte psihoactive”, în locul noțiunii de „substanțe psihoactive” folosită în

textul aflat în prezent în vigoare, afectează unitatea terminologică a actului normativ de bază și, prin urmare, claritatea și accesibilitatea dispoziției de incriminare, întrucât în tot cuprinsul Codului penal este utilizată cea din urmă noțiune.

Observația este valabilă și pentru norma propusă la **pct. 3** pentru **art. 336 alin. (2)**.

Precizăm că, prin Decizia nr. 48/2021, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală - a decis că „folosirea sintagmei «substanțe psihoactive» din cuprinsul normei de incriminare a art. 336 alin. (2) din Codul penal include, pe lângă categoria de substanțe la care face referire **Legea nr. 194/2011** privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, republicată, și substanțele prevăzute în conținutul **Legii nr. 143/2000** privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al **Legii nr. 339/2005** privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, cu modificările și completările ulterioare”.

Prin urmare, diferențierea între „droguri” și „alte substanțe cu efecte psihoactive” nu ar fi necesară, din acest punct de vedere.

Se impune, de aceea, reanalizarea textelor sub acest aspect.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 52/12.02.2025